

fordi vi ikke kunne væрге om vor Neutralitet.“

Det sagde jeg den Gang, jeg vedkender mig det fuldt ud i dette Øjeblik. Og jeg har ikke alene sagt det den Gang, men utallige Gange senere. Paa alle Møder, hvor jeg har talt om Forsvarssagen, har jeg gentaget det samme. Naar jeg forleden Dag talte om den Fare, det rummede, at vi ikke havde nogen Forsvarsstyrke, er det altsaa ikke noget nyt, men kun en Gentagelse.

Men paa samme Tid, som jeg gjorde opmærksom paa dette — det var altsaa den 20. Maj 1894 —, blev der lige overfor mig rejst en Polemik, som foranledigede mig til at skrive en Bog: „Den nye Hærløb og vort Forsvar“. Deri tog jeg Spørgsmaalet frem, men paa en anden Maade, for det var nødvendigt. Nu havde jeg vist, hvorledes Forholdet var i Øjeblikket. Derfor gjaldt det at spørge: Men naar vi nu faa denne Ordning, faa vi saa et Forsvar? Derpaa svarede jeg saa i denne Bog, hvad jeg oplyste om forleden Dag, at den Fodfolksstyrke, vi fik efter de 16 Aars Forløb, var 22,000 Mand. Jeg gør opmærksom paa, at der er forlangt 30,000 Mand, saa vi have ikke den Forsvarsstyrke, der behøves, og jeg udvikler saa nærmere, hvor umuligt det er med denne Styrke at gaa imod en Landgang, endsige forsvare det befæstede København. Jeg endte med at sige: „Hvor er det muligt at tro, at nogen militær Kommission vilde paatage sig Ansvaret for at tilraade et saadant Forsvar, thi det vil være endt, inden det bliver begyndt, men andet Forsvar have vi ikke“. Det var i 1894. Jeg sagde altsaa, hvad der vilde ske, naar Hærløven af 1894 er gennemført. Den er gennemført, og nu staa vi lige overfor Følgerne.

Ved første Behandling udtalte jeg saa her i Salen i Aar endvidere ikke det, som idelig gentages fra socialdemokratisk Side og senest 2—3 Gange af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg). Det er ikke sagt af nogen. Ogsaa tidligere ere disse Ord blevne lagte mig i Munden, men jeg har ikke sagt, at det Forsvar, vi have, er værre end intet, jeg har sagt: Vi give 20 Mill. Kr. til et Forsvar, men vi have intet Forsvar — hvilket er noget andet. Naar man vil citere Folks Ord, er det bedst at anføre dem, som de ere sagte. Jeg gjorde altsaa opmærksom paa ved første Behandling, at saaledes var Forholdet: vi havde intet Forsvar. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) svarede mig derpaa, at jeg skulde

have Ret, naar jeg havde Ret. Det kan jeg ikke andet end være meget glad over, for jeg har Ret. Og saa gentog han mine Ord, jeg havde brugt den Gang, og saa siger han, at den Hær ikke var tilstrækkelig til den Brug, man vilde gøre af den, nemlig til et Forsvar af Fæstningen. Det har det ærede Medlem Ret i. Det var den ikke den Gang, og det er den endnu mindre nu. Men er den ikke tilstrækkelig til at forsvare Fæstningen, er den selvfølgelig endnu langt mindre tilstrækkelig til at gaa ud til Kysterne. Derfor ere Manglerne saa overvældende med Hensyn til Hærens Størrelse, at alene det at faa en Reform i Hæren, hvorved dens Størrelse forandres, er en Afhjælpning af en overordentlig stor Mangel. Det er jeg enig om. Men saa tilføjer det ærede Medlem: Men deraf følger ikke, at vi kunne slutte, som det ærede Medlem siger, at det Forsvar, vi have, intet Forsvar er. Her er jo en Appel, hvor ingen behøver Sagkundskab, hvor det er ganske almindelige Ting, som enhver kan forstaa. Naar det erkendes, at vi have ikke den Forsvarsstyrke, som er nødvendig til at afværge Landgang, og vi have ikke den Forsvarsstyrke, som er nødvendig til at forsvare Befæstningen, er der saa ikke deri en fuldstændig Indrømmelse af Sandheden i, at vi have ikke et Forsvar?

Og da jeg vilde fremtvinge Svar, appellerede jeg til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og spurgte ham, da han stadig citerede mig: Har man ikke i Forsvarskommissionen af General Kühnel faaet Oplysning om, at vi intet Forsvar have? Derpaa gav det ærede Medlem den bestemte Erklæring — og jeg tør appellere til ethvert Medlem i denne Sal, som har været Medlem af Forsvarskommissionen, den højtærede Indenrigsminister som enhver anden, jeg ved det fra flere af dem —, at General Kühnel har uforbeholdent udtalt, at det Forsvar, vi have, er intet Forsvar. Og læser man Forsvarskommissionens Betænkning, vil man faa det at se. Deri ville De tillige finde det Tal, jeg har anført i 1894, og De se deraf, at den Styrke, vi i Øjeblikket raade over, angives til 22,600 Mand. Differencen er ikke saa stor.

Naar vi altsaa staa overfor et Forslag, som utvivlsomt — det er noget, jeg ikke har lagt Skjul paa — rummer mange Goder, og som afhjælper mange Mangler, er dog Hovedsagen Spørgsmaalet: Skaaber det et Forsvar? Og jeg vil ind-